

רקע- הבנת מזג האוויר באלפים בחורף:

על מנת להבין את מזג האוויר באלפים ולחבר את האינפורמציה אל אתר סקי וסנו בורד ספציפי עלינו להבין את מבנה האלפים.

האלפים או בתרגום "קשת האלפים", מתחלקים ל-4 אזורים עיקריים- מתקיימת בהם חלוקה בין "מזרח" למערב" כמו גם בין "צפון" ל"דרום".

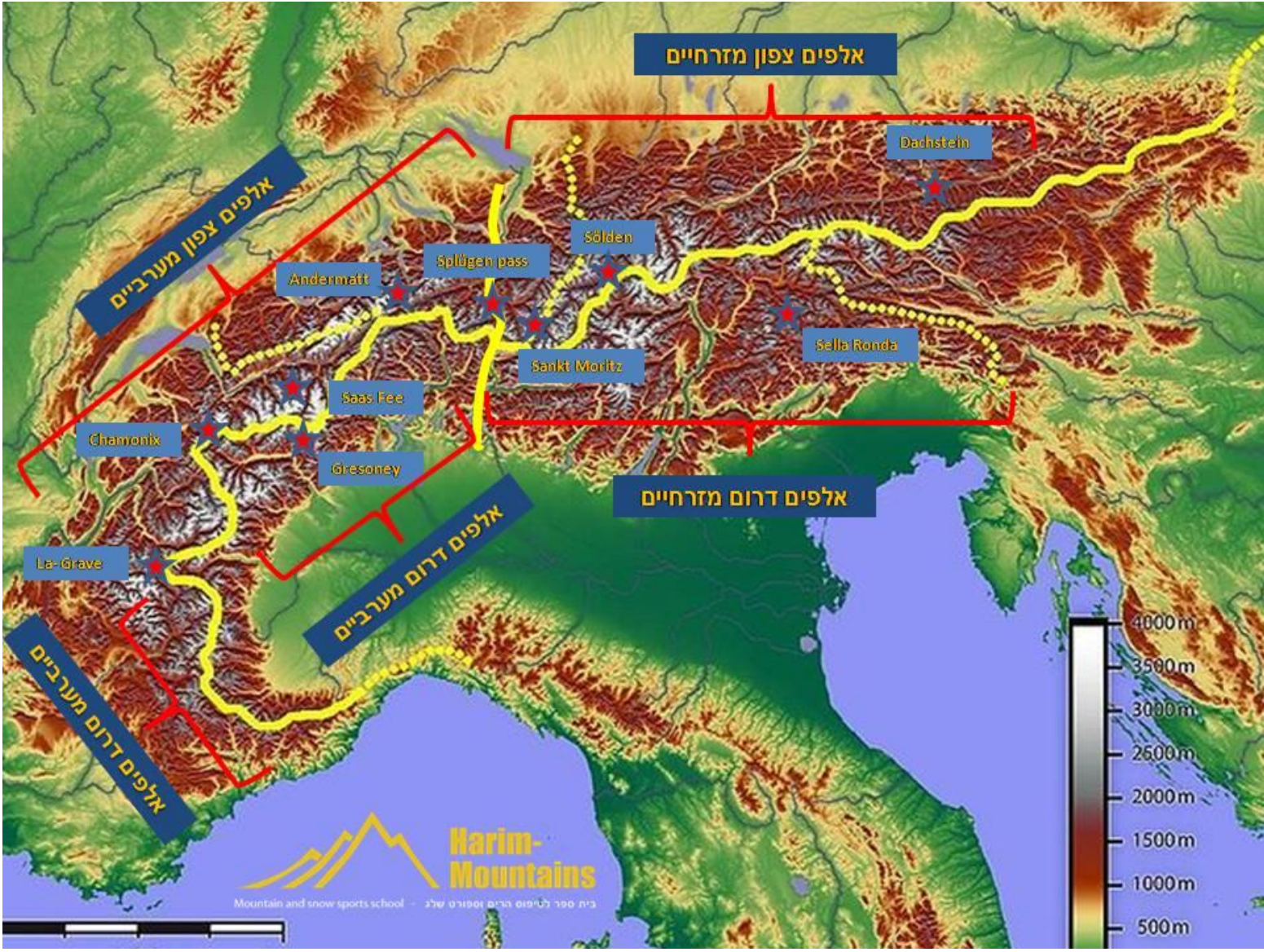
האלפים המזרחיים מעט קלים יותר לחלוקה נוספת (בין צפון לדרום) כיוון ששרשרת ההרים בין סלובניה במזרח ושווייץ במערב, נמשכת כמעט באופן מוחלט ממזרח למערב, **האלפים המערביים** מציגים תמונה מעט מורכבת (בחלוקה לצפון-דרום) כיוון שמגבול צרפת-שווייץ-איטליה (אגם ג'נבה, באזור המונט בלאנכ) הם עושים תפנית של כמעט 90 מעלות ויוצרים קו מצפון לדרום, עד לאזור ניס בים התיכון, לאורך הגבול הצרפתי-איטלקי.

חלוקה בין מזרח למערב - מקובל לחלק את קשת האלפים למזרחיים ומערביים בקו דמיוני העובר מאגם קומו (Lago di Como צפונית למילאנו) דרך מעבר ספלוגה (Splügenpass הגבול בין איטליה לשווייץ) ועד לאגם קונסטאנץ (Lake constance הגבול בין גרמניה, אוסטריה ושווייץ) לאורך נהר הריין. כל ההרים הנמצאים מזרחית לקו זה (כל אוסטריה, גרמניה, הדולומיטים או דרום טירול האוטונומית, סלובניה וחלק משווייץ) נקראים "האלפים המזרחיים" או The East Alps, וכל ההרים המערביים לקו זה (רובה של שווייץ, כל צפון מערב איטליה וצרפת) נקראים "האלפים המערביים".

חלוקה בין צפון לדרום - את האלפים המזרחיים ניתן לחלק באופן פשוט למדי ל"דרומיים" ו"צפוניים" לפי נקודת הרכס המרכזי אותה ניתן לקבוע לפי כיוון זרימת הנחלים- כל הנחלים הזורמים מצפון לרכס המרכזי, זורמים בסופו של עניין לים הצפוני או הבלטי, וכל הנחלים מדרום לרכס המרכזי זורמים לים התיכון.

את האלפים המערביים ניתן לחלק לאזור צפוני או דרומי מעט אחרת כיוון שהם יוצרים קשת (להלן "קשת האלפים") באזור המונטבלאנכ, אך גם עליהם ניתן לומר שהם מתאפיינים ברכס מרכזי גבוה, שכל מה שנמצא מצפון אליו משתייך לאלפים הצפוניים וכל הרכסים מדרום אליו משתייכים לאלפים הדרומיים. כאשר האלפים יוצרים "תפנית" ומהווים את הגבול בין צרפת לאיטליה, בערך מאזור אווסטה (Aosta) שבאיטליה, מקובל לשייכם לאזור "האלפים הדרום מערביים".

חלוקת האלפים לאזורים

"פרה אלפים" (Pre Alps) - גם לאלפים הצפוניים וגם לאלפים הדרומיים יש רכסי גיר או דולומיט מצפון (לצפוניים) או מדרום (לדרומיים) הנקראים **"פרה-אלפים"** (Pre-Alps) לדוגמה אזור קיטזבוהל (Kitzbühel) באוסטריה הוא פרה-אלפים צפוני, אזור הדולומיטים באיטליה הוא פרה-אלפים דרומי.

"רכס מרכזי" (Main divide) - הוא הקו המחבר בין הפסגות הגבוהות ביותר והמפריד בין הצד הצפוני לדרומי של האלפים. הרכס המרכזי באלפים המזרחיים פרוס לאורך קו מזרח מערב, הרכס המרכזי באלפים המערביים פרוס אף הוא לאורך קו מזרח מערב עד לאזור אגם ג'נבה, משם נמשך הרכס בכיוון צפון-דרום.

מודלים אופייניים של מזג אוויר באלפים- מורה נבוכים:

"שקעים ורמות" - שקעים ורמות ברומטריות (לחץ אוויר גבוה או נמוך בהתאם) הם הקובעים את מאפייני מזג האוויר באלפים כמו בכל מקום אחר בעולם, זאת אומרת הטמפרטורה, המשקעים וכיוון ועוצמת הרוחות בהתאם נוצרים כתוצאה מהשפעת "רמה ברומטרית" או "שקע ברומטרי".

בגדול ניתן לומר כי רמה ברומטרית מביאה עמה מז"א בהיר (קר או חם), רוחות יחסית חלשות ויובש. שקע ברומטרי לעומת זאת מביא איתו רוחות, משקעים (גשם או שלג), ירידה בטמפרטורה ועננות.

"חזיתות" - חזיתות משוייכות תמיד לשקע ברומטרי, כל שקע ברומטרי מכיל "חזית חמה" ו"חזית קרה", נקודת החיבור בין החזית החמה לקרה יוצרת דחיפה קיצונית של מאסות אוויר חם ולח כלפי מעלה (אוויר קר יותר כבד מאוויר חם ולכן החזית הקרה דוחפת את מאסות האוויר, שהותירה החזית החמה מאחוריה, כלפי מעלה) מה שמביא לירידה של משקעים.

"צל גשם" ו"פקק" - האזור בו כתוצאה ממחסום טופוגראפי (שרשרת הרים) יהיה מיעוט משקעים. נקרא באלפים Föhn. "פקק" הוא הצד המנוגד לצל הגשם בו מתעכבים העננים ומורידים משקעים על מנת להקל את משקלם לצורך מעבר הרכסים.

"מערכת מזג אוויר צפונית" - שקע הממוקם מעל סקנדינביה הדוחף מאסות אוויר קר ולח לכיוון האלפים- מביא לפקק, לירידת משקעים כמעט קטסטרופאלית בפרה אלפים הצפוניים, לירידת משקעים ברכס המרכזי, לרוחות חזקות באלפים הצפוניים ופרה-אלפים הצפוניים ולתופעות "צל גשם" בליווי טמפ' נמוכות ורוחות חזקות באלפים הדרומיים ובפרה אלפים הדרומיים.

"מערכת מזג אוויר (צפון) מערבית" - שקע הממוקם מעל האיים הבריטיים, מביא לזרימת אוויר לח מכיוון האוקיאנוס האטלנטי. המערכת גורמת בדר"כ לפקק באלפים המערביים והדרום מערביים ולתופעות של צל גשם באלפים המזרחיים עם תחלופה בין שלג לשמש ורוחות מתונות ברכס המרכזי.

"מערכת מזג אוויר (דרום) מערבית" - שקע מערבית לספרד, מביא לזרימת אוויר חם ולח מכיוון דרום מערב אל האלפים, מביא למשקעים בכל האלפים לרוב בצורה של גשם יכול להביא לשלג בגובה רב יחסית באלפים הדרומיים ובפרה-אלפים הדרומיים.

"מערכת מזג אוויר דרומית" - שקע מעל הים התיכון, מביא לזרימת מאסות אוויר לח ויחסית חם מכיוון דרום, ירידת משקעים מאסיבית באלפים הדרומיים (פקק) וצל גשם באלפים הצפוניים, רוחות חזקות וטמפרטורות יחסית מתונות (התחממות).

טל ניב

מדריך הרים גבוהים וגלישה, מוסמך IFMGA

מנהל בית ספר "הרים" - בית ספר לטיפוס הרים, מקצועות אקסטרים וספורט שלג

www.harim-mountains.com

צרו איתנו קשר ב info@harim-mountains.com